

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 59/26

U Luxembourggu 21. travnja 2026.

Presuda Suda u predmetu C-769/22 | Komisija/Mađarska (Vrijednosti Unije)

Vrijednosti Unije: time što je donijela zakon koji stigmatizira i marginalizira LGBTI+ osobe, Mađarska je povrijedila pravo Unije

Sud osobito utvrđuje, prvi put u postupku pokrenutom protiv države članice, povredu članka 2. UEU-a, u kojem se navode vrijednosti na kojima je Europska unija utemeljena

„Zakonom br. LXXIX iz 2021. o donošenju strožih mjera protiv osoba osuđenih za pedofiliju i o izmjeni određenih zakona za zaštitu djece” Mađarska je izmijenila različite nacionalne zakonodavne akte kako bi zaštitila maloljetnike. Tim se izmjenama u biti zabranjuje ili ograničava pristup sadržajima, posebno u audiovizualnom području ili oglašavanju, kojima se promiču ili prikazuju rodni identiteti koji ne odgovaraju spolu dodijeljenom prilikom rođenja, promjena spola ili homoseksualnost. Nakon što je Europska komisija u tom pogledu podnijela tužbu zbog povrede obveze, Sud je presudio da je Mađarska povrijedila pravo Unije na više različitih razina: primarno i sekundarno zakonodavstvo o uslugama na unutarnjem tržištu, Povelju Europske unije o temeljnim pravima, članak 2. UEU-a i Opću uredbu o zaštiti podataka (OUZP).

Mađarska je „Zakonom br. LXXIX iz 2021. o donošenju strožih mjera protiv osoba osuđenih za pedofiliju i o izmjeni određenih zakona za zaštitu djece” (u daljnjem tekstu: Zakon o izmjeni) unijela razne izmjene u svoje nacionalno pravo. Iako su te izmjene, prema toj državi članici, namijenjene zaštititi maloljetnika, učinak nekoliko njih u biti je zabrana ili ograničenje pristupa sadržajima koji su usmjereni na promicanje ili prikazivanje rodni identiteta koji ne odgovaraju spolu dodijeljenom prilikom rođenja, promjene spola ili homoseksualnosti.

Europska komisija podnijela je Sudu protiv Mađarske tužbu zbog povrede obveza u vezi s donošenjem Zakona o izmjeni. Od Suda zahtijeva da utvrdi povredu primarnog i sekundarnog prava Unije koje se odnosi na usluge na unutarnjem tržištu¹, više prava zajamčenih Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), članka 2. UEU-a² i, naposljetku, Opće uredbu o zaštiti podataka (OUZP)³.

Sud, zasjedajući u punom sastavu, presuđuje da je tužba osnovana u pogledu svih tužbenih razloga.

Prvo, **tim se izmjenama krši sloboda pružanja i primanja usluga** utvrđena u primarnom pravu Unije i u raznim odredbama Direktive o elektroničkoj trgovini, Direktive o uslugama i Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama. Sud najprije ističe da se izmjenama ograničava mogućnost pružatelja medijskih usluga ili drugih pružatelja da osmišljavaju i emitiraju sadržaje koji su u biti usmjereni na promicanje ili prikazivanje rodni identiteta koji ne odgovaraju spolu dodijeljenom prilikom rođenja, promjene spola ili homoseksualnosti. Te izmjene stoga podrazumijevaju **ograničenja te slobode**. Sud zatim potvrđuje mogućnost da se u pravu Unije takva ograničenja opravdaju promicanjem najboljeg interesa djeteta ili pak potrebom da se očuva pravo roditelja da osiguraju obrazovanje i poučavanje svoje djece u skladu sa svojim vjerskim, filozofskim i pedagoškim uvjerenjima, koja su zajamčena Poveljom⁴. Sud osobito naglašava **marginu prosudbe kojom države članice raspolazu pri određivanju koji sadržaji, osobito audiovizualni, mogu naštetiti fizičkom, psihičkom ili moralnom razvoju maloljetnika ako ne postoje pravila o usklađivanju na razini Europske unije**.

Međutim, Sud presuđuje da se ta margina prosudbe mora izvršavati uz poštovanje Povelje, a osobito **zabrane diskriminacije na temelju spola i spolne orijentacije**, zajamčene njezinim člankom 21. stavkom 1. Sud zaključuje da u ovom predmetu to nije tako. Naime, ti aspekti Zakona o izmjeni koji se oslanjaju na kriterij prikazivanja ili promicanja

rodnih identiteta koji ne odgovaraju spolu dodijeljenom prilikom rođenja, promjene spola ili homoseksualnosti utemeljeni su na premisi da svako takvo prikazivanje ili promicanje, bez obzira na njegov konkretan sadržaj, može ugroziti najbolji interes djeteta. **Takav pristup upućuje na naklonjenost određenim spolnim identitetima i orijentacijama na štetu drugih, koji su slijedom toga stigmatizirani, što nije u skladu sa zahtjevima koji, u društvu koje se temelji na pluralizmu, proizlaze iz zabrane diskriminacije na temelju spola i spolne orijentacije.** U slučaju takve povrede biti te zabrane, ograničenja o kojima je riječ ni u kojem se slučaju ne mogu opravdati osobito ciljem promicanja najboljeg interesa djeteta. Sud pojašnjava da se maloljetnici mogu na odgovarajući način zaštititi od programa koji su neprimjereni za njihovu dob a da se pritom ne provodi izravna diskriminacija na temelju spola i spolne orijentacije poput one koja proizlazi iz izmjena o kojima je riječ.

Drugo, **navedene izmjene čine osobito ozbiljno zadiranje u nekoliko temeljnih prava zaštićenih Poveljom, to jest u zabranu diskriminacije na temelju spola i spolne orijentacije, poštovanje privatnog i obiteljskog života⁵ te slobodu izražavanja i informiranja⁶.**

Konkretnije, **mađarskim zakonodavstvom o kojem je riječ stigmatiziraju se i marginaliziraju necisrodne osobe,** uključujući transrodne ili neheteroseksualne osobe, jer se smatraju štetnima za fizički, psihički i moralni razvoj maloljetnika samo na temelju svojeg spolnog identiteta ili spolne orijentacije. Naslov Zakona o izmjeni **povezuje ih s pedofilijom,** što može ojačati tu stigmatizaciju i potaknuti ponašanje na temelju mržnje prema njima.

U tim okolnostima, zadiranjima o kojem je riječ povređuje se sama bit navedenih temeljnih prava i stoga se ne mogu opravdati ciljevima koje je iznijela Mađarska, a to su promicanje najboljeg interesa djeteta ili pravo roditelja da osiguraju odgoj i obrazovanje svoje djece u skladu sa svojim vjerskim, filozofskim i pedagoškim uvjerenjima.

Sud također utvrđuje da je Mađarska u ovom slučaju povrijedila **pravo na ljudsko dostojanstvo⁷.** To proizlazi iz činjenice da se aspektima Zakona o izmjeni koje Komisija osporava skupinu ljudi, koja čini sastavni dio društva obilježenog pluralizmom, **smatra prijatnjom društvu** koja zaslužuje poseban pravni tretman, isključivo na temelju njihova spolnog identiteta ili spolne orijentacije. Stigmatizirajuća i uvredljiva priroda Zakona o izmjeni dovodi do uspostave, održavanja ili ojačavanja njihove društvene „nevidljivosti“, čime se povređuje njihovo dostojanstvo.

Treće, **Sud prvi put utvrđuje zasebnu povredu članka 2. UEU-a, u kojem se navode vrijednosti na kojima se Unija temelji i koje su zajedničke svim državama članicama. Naime, aspekti Zakona o izmjeni koji se odnose na sadržaj kojim se promiču ili prikazuju rodni identiteti koji ne odgovaraju spolu dodijeljenom prilikom rođenja, promjena spola ili homoseksualnost** čine usklađen skup diskriminirajućih mjera kojima se **očito i osobito teško povređuju** prava necisrodnih osoba, uključujući transrodne ili neheteroseksualne osobe, kao i vrijednosti poštovanja ljudskog dostojanstva, jednakosti i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina.

Slijedom toga, **taj je zakon protivan samom identitetu Unije kao zajedničkog pravnog poretka društva obilježenog pluralizmom.** Mađarska se ne može valjano pozivati na svoj nacionalni identitet kako bi opravdala donošenje zakona kojim se povređuju navedene vrijednosti.

Četvrto, Sud utvrđuje da se **mađarskim zakonodavstvom o kojem je riječ povređuju OUZP i pravo na zaštitu podataka zajamčeno Poveljom** jer je njime izmijenjen Zakon o kaznenoj evidenciji kako bi se proširio pristup informacijama upisanim u kaznenu evidenciju o osobama koje su počinile kaznena djela protiv spolne slobode ili kaznena djela spolnog zlostavljanja djece. Iako se takav pristup u određenim okolnostima može pokazati legitimnim, Sud u biti utvrđuje da se mađarskim zakonodavstvom ne definiraju dovoljno precizno ni osobe ovlaštene pristupiti podacima iz kaznene evidencije ni materijalni uvjeti pristupa nužni za pružanje odgovarajućih zaštitnih mjera za prava i slobode osoba čiji se podaci obrađuju.

NAPOMENA: Tužbu zbog povrede obveze protiv države članice koja nije ispunila obveze koje proizlaze iz prava Unije mogu podnijeti Komisija ili druga država članica. Ako Sud utvrdi postojanje povrede, dotična država članica mora postupiti u skladu s presudom u najkraćem roku.

Ako Komisija smatra da država članica nije postupila u skladu s presudom, može podnijeti novu tužbu kojom će zahtijevati novčane sankcije. Međutim, u slučaju kad država nije Komisiji priopćila mjere kojima provodi direktivu, Sud može, na Komisijin prijedlog, nametnuti sankcije već u postupku koji dovodi do prve presude.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz](#) presude objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Snimke s objave presuda dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ To jest članka 56. UFEU-a, a akti sekundarnog prava su: [Direktiva 2000/31/EZ](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva, posebno elektroničke trgovine („Direktiva o elektroničkoj trgovini“), [Direktiva 2006/123/EZ](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu, [Direktiva 2010/13/EU](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama).

² U članku 2. UEU-a određuje se: „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”

³ [Uredba \(EU\) 2016/679](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)

⁴ Vidjeti članak 24. stavak 2. Povelje odnosno članak 14. stavak 3. Povelje.

⁵ Članak 7. Povelje.

⁶ Članak 11. Povelje.

⁷ Članak 1. Povelje.